

luški glasnik

Koper, februar 1989, leto XX, št. 10²

Spremembe v sistemu delitve osebnih dohodkov

Po zaključku javnih razprav je delavski svet na seji dne 31.1.1989 sprejel Pravilnik o osnovah in merilih za razporejanje dohodka, čistega dohodka ter delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo z večino pripomb oz. pobud, ki so jih podali delavci in na samoupravnih skupinah. Obenem je zavezal strokovno službo, da po uveljavitvi novega načina delitev preveri razmerja v osebnih dohodkih med posameznimi strukturami delavcev in delokrogi ter odstopanja tudi ustrezno korigira.

ZAKAJ SPREMEMBE? Z razvojem Luke predvsem pa s posodabljanjem načina dela so se med različnimi deli ustvarili neenaki pogoji v doseganju delovnih učinkov. Da bi zagotovili izenačene pogoje doseganja norm v vseh delih delovnega procesa je bilo potrebno uskladiti tehnološke postopke. S tem pa je nujno povezana tudi sprememba osnov in meril delitve OD, katere izhodišče je sedanje stanje. Torej predstavljajo spremenjene osnove izpeljavo obstoječega sistema nagrajevanja. Razen tega bo s predlaganim, glede na stalne očitke o preveč zapletenem načinu obračunavanja osebnih dohodkov, dosežena najvišja možna stopnja njegove poenostavitve.

KAJ SPREMINJAMO? Vrednost osnovnega količnika težjih delovnih pogojev se izenači z vrednostjo osnovnega količnika delovnih nalog, tako da do sedaj ločena deleža OD za zahtevnost in težje delovne pogoje, predstavljata po novem enoten delež po vrednosti delokroga. Uspešnost bomo tudi v bodoče ugotavljali na podlagi opravljene količine dela, izražene kot doseg oz. preseg normativa, predpisanega s tehnološkim postopkom. Za vsak odstotek doseganja normativa v razponu od 80% do 134% bodo delavci (tako tisti, ki opravljajo normirana kakor tudi tisti, ki opravljajo nenormirana dela) nagrajevani z odstotkom stimulacije, ki se bo lahko gibala od - 20% do + 43%. Na ta način bo s povišanjem in izenačitvijo vrednosti količnikov, na eni strani ter z omejitvijo stimulacije po uspešnosti dela, na drugi strani realizirana stalna zahteva delavcev, da naj pripada večji delež osebnega dohodka takoimenovani »osnovni plačiči«.

Nadalje je z novimi pravili nagrajevanja dan večji poudarek delavčevemu osebnemu prispevku k rezultatom gospodarjenja s kakovostnim, strokovnim in gospodarnim delom, kar bo mogoče nagraditi z osebno oceno od - 10 do + 30 odstotkov.

Spremenjeni sistem delitve je kljub določenim omejitvam, zlasti glede doseganja normativov še dovolj prožen, da bo ob objektivno pogojenih spremembah v operativni situaciji (vsa možna odstopanja od standardnih tehnoloških postopkov), omogočal stimuliranje uspešnega dela in sicer na podlagi poprečja dosegov normativov, ugotovljenega za celotno delovno organizacijo.

Nenazadnje pa bo s spremembami uveljavljena že nekaj časa prisotna zahteva delavcev, da se poprečje osebnega dohodka v tekočem mesecu določi kot osnova za obračun vseh vrst nadomestil in zagotovljeno upoštevanje zahtev, ki jih pred organizacije postavlja pred kratkim sprejeta sindikalna lista.

METKA SUŠEC - PRAČEK

Kamen za Benetke preko Luke Koper

Kot poroča »Gradisov vestnik«, glasilno delovne organizacije GIP Gradis iz Ljubljane, je TOZD GE Koper s predstavniki italijanskega podjetja sklenil pogodbo, po kateri naj bi vsako leto v Italijo izvozil 60 000 kubičnih metrov kamna (skal), ki ga bodo dobavljali iz Črnega Kala pri Koprju. Posel je trileten, njegova letna vrednost pa naj bi bila od 300 do 500 tisoč dolarjev. Za dokončno realizacijo izvoza bodo morali v Luki Koper zgraditi pomol, s katerega bodo italijanski prevozniki z ladjami vozili kamen v Benetke, tako piše »Gradisov vestnik«.

Z.V.

Pogled na obalo kontejnerskega terminala

Uspehi, ki obvezujejo

Poslovanje Luke Koper je bilo v lanskem letu uspešno. Kljub temu, da smo podatke o poslovanju prebirali v številnih časopisih, ne bo odveč, če o njih spregovorimo tudi v našem Luškem glasniku. Zapisali bomo nekaj besed o našem delu v preteklem letu, ki je pomnilo za nas, luške delavce nov izziv. - Dokazati je bilo treba, da je sredi težkega ekonomskega položaja, v katerem je naša država, le mogoče veliko doseči z delom. V prejšnjem letu je bil v luki dosežen načrtovani promet 4,5 milijona ton tovora, kar je dvanajst odstotkov več kot v letu 1987. Izpolnitev načrtovanega prometa je tudi dokaz, da je bil začetni plan pravilno zastavljen.

Za preteklo poslovno leto je značilno, da smo pri pretovoru generalnega tovora (ki predstavlja precejšen dohodek) dosegli 30 odstotkov manj, kot je bilo načrtovano. To smo nadoknadili s povečanim pretovorom kontejnerjev na največjem in najsodobnejšem terminalu v naši državi, ki ga je luka izgradila leta 1979. Lani je bilo pretovorjenih 89.759 kontejnerjev, tako da je Luka Koper pri tovrstnem pretovoru vodilna v Jugoslaviji in se opazno približuje tržaški luki. V preteklem letu je tranzitni promet predstavljal polovico skupnega pretovora v Luki Koper. Posebno pozornost zasluži podatek, da je bilo v lanskem letu zabeleženo povečanje avstrijskega tranzita, ki je v preteklem letu znašal 52 odstotkov vsega tranzita, ki se pretovarja preko Luke Koper.

Luka bo od poslovne partnerja iz Avstrije »Woest Alpine«, dobila sredstva za širitev kapacitet obstoječega terminala za razsute tovore. Dnevni pretovor, ki zdaj znaša 15.000 ton, se bo povečal na 25.000. To investicijo bo luka odplačala s pretovorom avstrijskega tovora. Poleg terminala za razsute tovore se bo med letom razširil tudi kontejnerski terminal.

V sodelovanju s koprskim »Istrabenzom« načrtujejo izgradnjo »bunkerja« za oskrbo ladij z gorivom. S prvim januarjem tega leta je v koprski Luki stekla proizvodnja kontejnerjev. Njen nosilec je »Zavarivač« iz Vranja, konec prejšnjega meseca je dokončan silos za pretovor glinice.

Z višanjem produktivnosti, s kvalitetnimi in pravočasnimi storitvami in sodobno tehnologijo dela ima luka vse možnosti za zanesljivo osvajanje tržišča, kar je bil in ostaja osnovni cilj njenega razvoja.

Vse, kar je bilo v luki dosedaj narejena in kar je načrtovanega pri pretovoru blaga, gradnji novih objektov, nabavi novih strojev ali z eno besedo pri modernizaciji Luke Koper, je uspeh vseh luških delavcev. Začrtani razvoj lahko dosegamo le z novimi uspehi in vzpodbudnimi rezultati, k čemur nas obvezujejo že dosednji uspehi ...

Z.V.

Pretovor v januarju

V prejšnjem mesecu je bilo skupno pretovorjenih 459.204 ton raznega blaga, kar je 72.519 ton več od načrtovanega pretovora. V OE Generalni tovari je bilo pretovorjenih 41.338 ton blaga (načrtovanih je bilo 50.000 ton), na kontejnerskem terminalu 59.338 ton (planiranih 62.500 ton), na terminalu sipkih tovorov 47.627 (načrtovanih 58.337 ton), na terminalu tekočih tovorov 17.291 ton (načrtovanih 66.674), medtem ko je bilo na terminalu Silosa za žito v januarju pretovorjenih 4.671 ton blaga (načrtovanih 33.337 ton). Podatki so informativni.

Seja delavskega sveta

Na 18. rednem zasedanju delavskega sveta DO Luke Koper, ki je bilo dne 31. januarja 1989, je bilo obravnavano in soglasno sprejeto:

- imenovanje direktorja sektorja za informacijski sistem, vodje OE Generalni tovari, Kontejnerski terminal in Tekoči tovari (poročevalec: kadrovska služba)
- obravnava pripomb iz javne razprave na osnutek Pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje dohodka, čistega dohodka in sredstev za osebne dohodke in skupno porabo
- pravilnik o ocenjevanju individualne uspešnosti pri delu (poročevalec: organizacijska služba)
- predlog dopolnitve razvida delokrogov in razvida delovnih nalog (poročevalec: organizacijska služba)
- obravnava osnutka gospodarskega načrta za leto 1989 (poročevalec: plansko razvojna služba)
- obravnava poročila:
 - o delu disciplinske komisije v letu 1988 in o gibanju škodnih primerov v letu 1988 (poročevalec: pravno-zavarovalna služba)
- sprememba cen v Domu luških delavcev (poročevalec: splošni sektor)
- predlog nove višine blagajniškega maksimuma (poročevalec: ekonomsko-finančni sektor)
- pooblastilo za razpolaganje z denarnimi sredstvi (poročevalec: ekonomsko-finančni sektor)
- samoupravni sporazum o združevanju sredstev za investicije v družbenih dejavnostih v občini Koper (poročevalec: plansko razvojna služba)
- investicijske zadeve:
 - nabava naprave za odkrivanje okvar na vodovodu
 - odprodaja vlačilcev Mercedes
 - nabava vozil
 - investicijski program za razširitev kontejnerskega terminala na pomolu I.
 - določitev razpoložljivih sredstev za investicije
 - samoupravni sporazum o združevanju sredstev za tehnološko modernizacijo lesnega terminala in prenos virov (poročevalec: operativno-tehnični sektor in plansko-razvojna služba ter komercialni sektor)

Nabava novih vozil

Delegati delavskega sveta DO Luke Koper so odobrili nabavo potniških vozil, in sicer: sedmih potniških kombijev, treh avtomobilov R4 GTL in ene Zastave 101. Kombiji so namenjeni potrebam Terminala za sipke tovore (dva), Terminala za razsute tovore (eden) in OE Servisi (trije). Vsa nova vozila bodo nadomestila dosedanja, že dotrajana vo-

zila. Avtomobil R4 GTL bo nadomestil vozilo istega tipa v plansko-operativni službi, ostali dve renaultovi vozila pa bosta krili dodatne potrebe Terminala za tekoče tovore in Terminala za sipke tovore. Avtomobil Zastava 101 bodo uporabljali delavci Strokovnih služb in bo le nadomestil dotrajano vozilo istega tipa.

Leto 1988 je za nami

V letu 1988 je znašal ladijski pretovor 4.503.531 ton blaga, kar je za 12 odstotkov več kot v letu 1987 oz. plan smo izpolnili 100 odstotno.

Realizacija prometa po obračunskih enotah je bila različna tako, da je OE Kontejnerski terminal plan preseglala za 22 odstotkov, OE Sipki tovari za 41 odstotkov, OE Razsuti tovari za 10 in OE Tekoči tovari za 3 odstotke, medtem ko so OE Tovori lesa, Silos in Generalni tovari dosegli nekaj manj, kot je bilo predvideno v zastavljenem planu.

Po smereh ladijskega prometa v letu 1988 smo izpolnili plan v izvozu 110-odstotno, v uvozu 109-odstotno in v tranzitu 91-odstotno.

Pomembno je, da je promet kontejnerjev v primerjavi s planom večji za 32 odstotkov, v primerjavi z letom 1987 pa za 34 odstotkov. Promet ro-ro vozil se je v primerjavi z letom 1987 povečal za 8 odstotkov, s čimer je bil plan presežen za 1 odstotek.

V obratu družbene prehrane je bilo v letu 1988 pripravljenih 660.200 obrokov in sicer dve tretjini za luške delavce in tretjina za zunanje odjemalce. Še zlasti pomembno je, da so se obroki za zunanje odjemalce v primerjavi z letom 1987 povečali za 20 odstotkov.

V luki je bilo v letu 1988 zaposlenih povprečno 1692 delavcev, kar je za 4 odstotka manj kot leto poprej in za 2 odstotke manj kot je bilo načrtovano. Tako je skupni delovni čas v letu 1988

znašal 4.005.084 ur, kar je le za odstotek manj kot v enakem predhodnem obdobju in prav tako v okviru načrtovanega. V rednem delovnem času je bilo opravljeno 3.734.906 ur oz. 90.523 ur manj kot v enakem lanskem obdobju. Še vedno pa je v strukturi delovnega časa relativno visoka odsotnost, ki znaša 20,7 odstotkov, in je v primerjavi z obdobjem 1987 nižja za 3 odstotke. Preko polnega delovnega časa je bilo opravljenih 217.178 ur dela, kar znaša 15 odstotkov več kot v enakem obdobju leta 1987.

Informacije o poslovanju naše delovne organizacije v letu 1988 so obravnavali delegati delavskega sveta, ki bodo konec tega meseca po izvedeni javni razpravi med delavci Luke sprejemali tudi zaključni račun za leto 1988.

Ob doseženem obsegu pretovora blaga moramo pohvaliti vse delavce Luke, ki so s svojim delom pripomogli, da je ta tovor v našo delovno organizacijo prispel, se kvalitetno obdelal in ustvaril dohodek, o razporeditvi katerega bomo delavci razpravljali na samoupravnih skupinah. Tako kot osnutek gospodarskega načrta za leto 1989 lahko delavci informacijo o poslovanju dobijo pri vodji obračunskih enot, vodjih družbeno-političnih organizacij, vodjih samoupravnih skupin ali pri strokovni službi. Zelo pomembno je, da o informaciji razpravljamo, kajti le tako bomo lahko dobro načrtovali naše delo v letošnjem letu.

J.N.

Z novo napravo zmanjšana poraba vode

Delavski svet Luke Koper je odobril nakup naprave za odkrivanje okvar na vodovodu, ki jo proizvaja avstrijsko podjetje Seba, uvoznik pa je Elektrotehna.

Predlog operativnega tehničnega sektorja OE Servisi za nabavo te naprave je v okviru plana, ki se nanaša na zmanjšanje porabe vode. V OE Servisi predvidevajo, da se bo v luki poraba vode letos zmanjšala, čeprav bo porabni-

kov več. Poraba vode naj bi se zmanjšala za okrog 50.000 kubičnih metrov, kar danes pomeni prihranek večji od 27 starih milijard dinarjev. Skupna vrednost naprave je 35.373.750 dinarjev, sodelavcem iz OE Servisi pa bo omogočala, da bodo tudi na mestih globlje pod zemljo hitreje in lažje odkrili mesto, na katerem cev pušča, in tako pravočasno odpravili napako.

Škodni primeri v lanskem letu

V letu 1988 je bilo zavarovalnicama Triglav in Croatia v Kopru prijavljenih 244 škodnih primerov, ki so se pripetili na območju Luke Koper, kar pomeni, da je bilo takih primerov 118 manj kot v letu poprej. Zabeleženih je bilo 167 nesreč pri delu, 52 oškodovancev pa je upravičeno vložilo odškodninski zahtev.

Žal ni bilo število nesreč nič manjše kot v letu 1987, ko jih je bilo zabeleženih 155. Iz poročila, ki ga je pravno-zavaro-

valna služba posredovala delegatom delavskega sveta, je mogoče ugotoviti, da se je v luki le nekoliko izboljšal odnos do tujih in lastnih sredstev, saj je iz podatkov razvidno, da število škodnih primerov upada. Iz poročila je prav tako mogoče razbrati, da se povečuje število primerov strojeloma, zaradi česar prihaja do polemik o vzrokih teh okvar. So vzroki subjektivne narave, ali pa je do primerov strojeloma prišlo zaradi obrabljenosti strojev in naprav?

O disciplinski odgovornosti

Delegati delavskega sveta so na zadnji seji prejeli informacijo o delu disciplinske komisije Luke Koper v letu 1988. V lanskem letu je bilo vloženih 269 zahtev za ugotavljanje disciplinske odgovornosti delavcev Luke Koper za storjene kršitve delovnih obveznosti. Disciplinska komisija je obravnavala 244 zahtev, preostalih 25 pa bo obravnavala v začetku tega leta. Iz poročila o delu disciplinske komisije je razvidno, da se v našem okolju še vedno zelo pogosto srečujemo z neopravičenimi izostanki z

dela in predčasnim zapuščanjem delovnega mesta. Tovrstne kršitve predstavljajo kar polovico kršitev delovnih dolžnosti.

Veliko je tudi primerov malomarnega opravljanja dela, ki so v lanskem letu postali še številčnejši kot leto poprej. Da bi si bralci lažje ustvarili sliko o izrečenih disciplinskih ukrepih in strukturi teh kršitev, objavljamo dve tabeli, ki nam bosta pomagali, da se točneje opredelimo do naše (ne)discipline na delovnih mestih.

STRUKTURNA REŠITEV

TABELA 1

KRŠITVE	OE	Gen. Kont. Tovori Sipki Razs. Sil. in Strok.							Skupaj
		tovori term.	lesa	tovori	tovori	tek. t.	Servisi službe	Skupaj	
Neopravičeni izostanki	72	-	9	-	-	-	-	1	82
Zamude, predčasno zap. dela	59	-	2	-	-	-	-	3	64
Odhod iz Luke brez dovolilnice	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Žaljenje sodel., netov. obnaš.	2	-	-	-	-	-	-	-	2
Kršitve, ki imajo znake kaz. dej.	12	1	2	3	2	-	2	1	23
Malomarno opravljanje dela	6	-	1	10	-	-	2	3	22
Neupravičena uporaba sredstev	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Kršitve predpisov o VPD	8	2	9	3	-	-	1	-	23
Kršitve požarno-varnost. pred.	3	-	-	-	-	-	-	-	3
Odklonitev dela	3	-	12	1	-	-	-	1	17
Zloraba odsot. zaradi bolezn.	-	-	1	-	-	-	-	1	2
Vinjenost na delu	-	-	2	1	-	-	-	3	6
Povzročanje nereda	2	-	-	2	1	-	-	-	5
Kršitve carinskih predpisov	1	-	1	-	-	-	-	-	2
Zloraba žigosne kartice	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Opustitev pot. skrbi za vzd. d. sr.	5	-	-	-	-	-	-	-	5
Neppravilno izpoln. del. dokum.	4	-	-	-	-	-	-	-	4
Druge kršitve	2	-	2	1	-	-	-	-	5
SKUPAJ	179	3	41	22	3	-	7	14	269

IZREČENI DISCIPLINSKI UKREPI

TABELA 2

UKREP	OE	Gener. Kont. Tovori Sipki Raz. t. Tekoči					Strok.	Skupaj
		tovori term.	lesa	tovori	in silos	tovori		
Prenehanje delovnega razmerja	7	-	1	-	-	-	3	11
Pren. del. raz.-pogojno odloženo	12	2	1	4	-	-	3	22
Razpor. na druga dela in naloge	-	1	-	-	-	-	-	1
Javni opomin	21	-	6	8	1	-	4	40
Opomin	93	1	8	2	-	5	2	111
Oproščeni	23	-	8	3	2	2	2	42
Ustavljeni postopek	7	-	2	2	-	-	-	11
SKUPAJ	163	4	26	19	3	2	7	237

Disciplinska komisija je zaradi ekonomičnosti postopka združila 7 zaved.

Kako bomo gospodarili v letu 1989

V naši delovni organizaciji predstavlja načrtovanje tako kakor v preteklem letu določeno negotovost, saj so pogoji gospodarjenja v letu 1989 še vedno nedefinirani. Ne glede na vse to moramo načrt našega poslovanja sprejeti in v znanih pogojih gospodariti s sredstvi tako, da zagotavljamo najboljše finančne rezultate ob optimalni izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti.

4.640.000 ton prometa, kar je za tri odstotke več, kot smo dosegli v letu 1988, je naš cilj, zadan z gospodarskim načrtom za leto 1989. V ladijskem pretovoru blaga po posameznih področjih načrtujemo: v GT 600.000 ton, v KT 750.000 ton, TL 90.000 ton, TST 700.000 ton, TRT 1.300.000 ton, TT 800.000 ton in silos 400.000 ton. Vse skupaj znaša kot že rečeno, tri odstotke več pretovora, kot smo ga dosegli v letu 1988. Predvideni fizični promet po smereh naj bi bil naslednji: izvoz 920.000 ton, uvoz 1.360.000 ton in tranzit 2.360.000 ton.

Obseg storitev v OE Servisi, merjen s številom ur po posameznih vrstah nalogov, bo nespremenjen v primerjavi s preteklim letom. Prav tako v obratu družbene prehrane ne predvidevamo povečanja obrokov za luške delavce, predvideno pa je 6-odstotno povečanje za zunanje koristnike. Poleg tega je v tem obratu načrtovano 15-odstotno povečanje storitev po naročilu v restavraciji in kava-bar.

V planu naložb za leto 1989 nam izračun razpoložljivih sredstev za investicije kaže, da bomo računano v stalnih cenah iz decembra za leto 1988 po ZR za 88, v marcu 1989 razpolagali s 44,8 milijard din. Priliv investicijskih sredstev med letom (gre skoraj izključno za sredstva amortizacije), zmanjšan za odlive (odplačila dolgoročnih kreditov, obveznih plasmajev, itd.) pa bo po predvidevanjih dosegel dodatnih 8,1 mlrd din. Plan naložb je za to razdeljen na dva dela: v prvi prioritetni skupini so naložbe do skupnega zneska trenutno razpoložljivih sredstev v višini 52,9 milijard din, v drugi prioritetni skupini pa so vse ostale željene naložbe. Izvajanje le-teh se bo pričelo le v primeru, ko bo izračun investicijske izkazal dodatne vire iz revalorizacije premoženja. V prvi varianti prve prioritetne skupine so vključene naslednje naložbe:

- razširitev kontejnerskega terminala - 20,55 milijard din
 - skladišče za kožo in nevarne snovi - 18,9 milijard din
 - preureditev skladišča 25 D-2 milijardi din
 - nazidava operativnega centra - 3,5 milijarde din
- Specifikacijo ostalih naložb si lahko delavci ogledamo v gradivih delegatov delavskega sveta DO, saj je delavski svet dne 31. 1. 1989 dal načrt v javno razpravo.

Če spregovorimo še o delovnem času, moramo izhajati iz plana fizičnega obsega poslovanja, števila zaposlenih in letnega fonda ur, zato je predvideni obseg delovnega časa prikazan v posebni tabeli načrta in ga tu ne bi podrobno omenjali. Predvideni pa naj bi bil enak kot v letu 1988.

Zaradi zakonskih sprememb v letu 1988 ostaja še vedno 42 urni teden. V veljavi bo deset urnikov in letni sklad vseh ni enak zaradi turnusov, odstopajo le urnik 09 in 10. Letni sklad znaša 2.184 ur zato je **datna delovna sobota** po:

- urniku 03 - tretja sobota (18.2)
- urniku 04 - prva sobota (4.2)
- urniku 05 - peta sobota (29.2)
- urniku 06 - prva sobota (1.4.)

Republiški praznik 22. 7. 1989 pade na nedelovno soboto in ni upoštevan v fondu ur.

V planu zaposlenih se stanje v primerjavi s koncem leta 1988 ni spremenilo bistveno, spremembe bodo le med področji in v strukturi, saj je naš cilj doseči produktivno zaposlenost slehernega med nami.

Tudi v letu 1989 bomo stremeli k boljši kvalifikacijski strukturi zaposlenih, tako s povečanjem izobraževanja ob delu kot z ustreznimi prerazporeditvami znotraj delovne organizacije. Zato bomo na področju izobraževanja zajeli razne oblike predvsem funkcionalnega izobraževanja in strokovnega izpopolnjevanja. Za vse te oblike izobraževanja predvidevamo 304.308.000 din sredstev.

Ustvarjanje in delitev celotnega prihodka in čistega dohodka izhaja iz obstoječih predpisov in znanih pogojev gospodarjenja. Spremembe v načrtu za leto 1989 v primerjavi z letom 1987 in oceno 1988 izhajajo iz strukturnih sprememb fizičnega prometa in predvidene strukture sredstev v letošnjem letu. Tako znaša delež tranzita v fizičnem prometu 51 odstotkov (v letu 1988 47 %) in je v strukturi celotnega prihodka predvidena realizacija na tujem trgu enaka realizaciji na domačem trgu. Počasnejša rast ostalih prihodkov je na račun nižjih prihodkov od obresti (predvidene so večje investicije in zato bo manj likvidnih sredstev). Pomembno je, da naj bi materialni stroški, obveznosti iz dohodka in obveznosti za OD in skupno porabo ohranili realno vrednost.

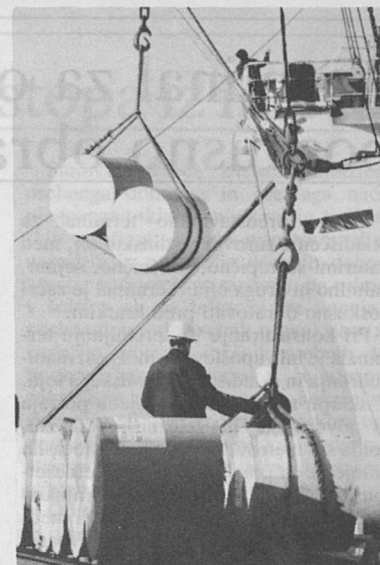
Na koncu še nekaj o sredstvih za skupno porabo. Sredstva za skupno porabo zajemajo sredstva za stanovanjske namene, neposredno skupno porabo in ostalo skupno porabo. Za stanovanjske namene so predvidena sredstva v višini 9.410.000.000 din, upoštevajoč dodatno delitev po ZR/88 3.000.000.000 din. Podrobnejši podatki o namenu so prav tako razvidni v prilogi gospodarskega načrta za leto 1989.

Neposredno skupno porabo, t. j. regres za dopust, jubilejne nagrade, odpravnine in pomoči, bomo pokrivali iz tekočega prihodka in jih bomo usklajevali z možnostmi pri izplačilu. Predvideni zneski so zato samo orientacijski. Ostala poraba sredstev skupne porabe pa zagotavlja nujno delovanje družbeno političnih in ostalih aktivnosti ter zadovoljevanje zdravstvenega varstva. Za te namene bo potrebno ob ZR/88 oblikovati sklad skupne porabe v višini 350.000.000 din. Kot je v navadi ob sprejemanju gospodarskega načrta za tekoče leto so najemnine v Domu luških delavcev in regres za topli obrok prikazane v posebnih tabelah.

Vse zgoraj omenjeno je le osnutek gospodarskega načrta za letošnje leto, ki so ga delegati delavskega sveta dali v javno razpravo med nas delavce luke. Razprava bo trajala do konca meseca februarja, ko bo delavski svet na podlagi pripomb iz javne razprave načrt tudi sprejel.

Podrobnejše obrazložitve gospodarskega načrta lahko delavci dobimo pri delegatih delavskega sveta, strokovnih službah, vodjih obračunskih enot ter predstavnikih družbenopolitičnih organizacij v delovni organizaciji. Pozivamo vse, da se vključijo v javno razpravo.

Janez Novak

Rezultati našega dela - prizadevnost delavcev na delovnih mastih

V preteklem letu je bilo na kontejnerskem terminalu pretovorjeno rekordno število kontejnerjev, kar je ob enem največji doseženi kontejnerski promet v naši državi. Skupno je bilo pretovorjenih 89.759 kontejnerjev, kar je za 22.828 večje število od tistega v letu 1987 in 21.759 kontejnerjev več, kakor je bilo načrtovano. Zasluge za tako dober rezultat gredo sodobni mehanizaciji, zadostni za pokrivanje (sedanjih) zmogljivosti kontejnerskega terminala, obsežnim poslom, ki so jih sklenili v komerciali, največ zaslug pa je pripisati samim delavcem, ki so s svojim delom in prizadevnostjo na delovnih mestih skrbeli, da je pretovor kontejnerjev v luki oziroma na kontejnerskem terminalu potekal hitro in kvalitetno.

»Kar zapišite to. Tudi sam želim izraziti ob tej priložnosti priznanje vsem zaposlenim na kontejnerskem terminalu za delo, ki so ga vsi skupaj opravili v lanskem letu. To nas ob enem obvezuje, da bomo v tem letu naše delo opravljali še kvalitetnejše in produktivnejše, seveda ob pomoči novih strojev, ki smo jih nabavili, vendar ob istem številu zaposlenih,« nam je dejal vodja OE kontejnerski terminal Jure Šuster.

V nadaljevanju pogovora nas je seznanil s širitvijo kontejnerskega terminala.

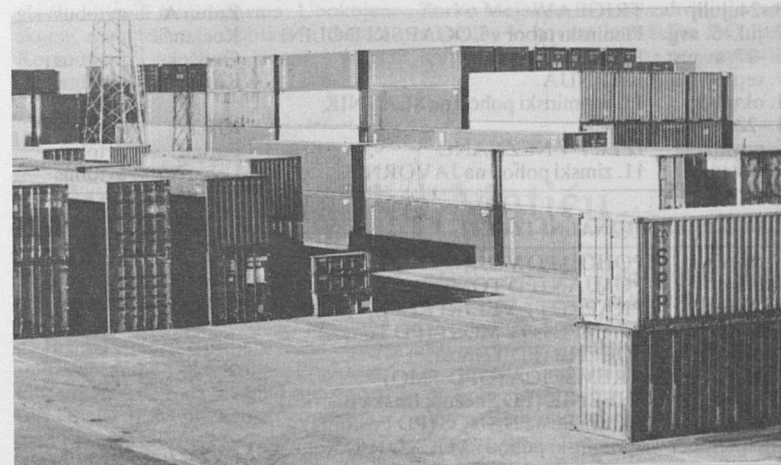
»Ker smo načrtovali povečanje pretovora kontejnerjev, smo morali razširiti tudi naše kapacitete na kontejnerskem terminalu. V tem letu bo izgrajena obala v dolžini 105 metrov, površina dveh

hektarov za manipuliranje s kontejnerji in železniški tir v dolžini 100 metrov. Nakup sodobne mehanizacije, h kateri sodijo kontejnerski manipulator, ki je primeren za odvoz in dostavo kontejnerjev na polnjenje in praznjenje, ter posebnih viličarjev za kontejnerje bo omogočil povečanje zmogljivosti kontejnerskega terminala. Letno bo mogoče pretovoriti 140 do 150 kontejnerjev, zato smo letošnji plan povečali za 30 odstotkov.

Kontejnerski promet iz leta v leto narašča, kar pomeni, da je integralni promet smer, v katero teži razvoj sodobnega prevažanja tovora, zaradi česar moramo biti vselej pripravljeni sprejeti določeno količino kontejnerjev. Predstavljajte si, kaj bi počeli, če ne bi imeli izgrajenega tega terminala, kako bi pretovorili tolikšno število kontejnerjev in koliko dohodka bi izgubili, če ne bi imeli tolikšnih kapacitet. Zaradi vsega tega je potrebno misliti na prihodnost in širiti zmogljivosti naše luke«, nam je povedal Jure Šuster.

V pogovoru s tov. Šusterjem smo spoznali trenutni položaj na kontejnerskem terminalu. Izvedeli smo, da je dela toliko, da nekateri delavci še niso v celoti izkoristili lanskega dopusta. Priročili si ga bodo šele v januarju in februarju, kar dodatno dokazuje njihovo prizadevnost na delovnem mestu.

Z.V.

Terminal za olje poskusno obratuje

Tokrat predstavljamo terminal za skladiščenje surovih rastlinskih olj, med katerimi so repično, sončnično, sojino, palmino in druga olja. Terminal je začel poskusno obratovati pred kratkim.

Pri konstruiranju in opremljanju terminala je bila upoštevana možnost manipuliranja in skladiščenja živalskega loja. V sklopu terminala je zgrajena postaja za tovarnjake in železniške vagonne, dolga sto metrov, ki dovoljuje istočasno polnjenje in praznjenje osmih petdesetonskih vagonov ali osmih tovarnjakov s cisternami. Tehnološki cevovodi medsebojno povezujejo obalo, rezervoarje in postajo za tovarnjake in železniške vagonne. Blago se na terminalu za olje lahko pretovarja v smerah ladja – rezervoarji, ladja – vagoni oziroma ladja – cisterne na tovarnjakih, rezervoarji – ladja, rezervoarji – vagoni oziroma tovarnjaki s cisternami, vagoni ali tovarnjaki s cisternami – rezervoarji, vagoni ali tovarnjaki s cisternami – ladja.

O tem, kako poteka delo in koliko so dosedaj pretovorili olja in loja, nam je

pripovedoval vršilec dolžnosti vodje OE Tekoči tovari Alfonz Ferfolja.

»Terminal je začel poskusno delovati decembra lani. Do sedaj smo pretovorili 3.000 ton loja, pri katerem opravlja špediterska dela Transjug, in okrog 9.000 ton olja, za katerega je nosilec špedicijskih poslov Feršped. Luka Koper je prevzela dela na terminalu, medtem, ko je lastnik terminala s sedmimi rezervoarji beograjski Centroprom«, nam je povedal Alfonz Ferfolja.

Povejte nam, kako teče delo luških delavcev na terminalu, ki je med najsoodobnejšimi v Evropi.

Našim delavcem ne manjka izkušenj s pretovarjanjem olja, saj ta dela v luki opravljamo že vrsto let. Pri delu na novem terminalu tako ni nikakršnih težav. Terminal je resnično opremljen na evropski ravni, pri čemer so seveda nekatere tehnološke novosti, vendar so luški delavci tudi temu popolnoma kos.

V času poskusnega obratovanja ste pretovorili okrog 12.000 ton. Kam potuje to blago?

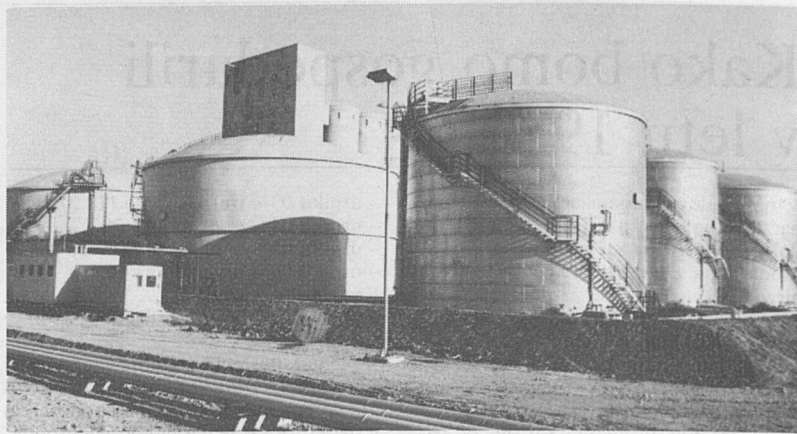
Preko naše luke oziroma terminala za olje uvažata naša dežela loj iz ZDA, Madžarska pa izvažata olje, (ki prihaja v luko v cisternah na vagonih ali tovarnjakih, odkoder ga naložimo na ladjo.

Povejte nam še, kako je z ekološkim vidikom terminala. Ali terminal onesnažuje okolje?

Na našem terminalu je popolnoma poskrbljeno za čistočo in prav nobene bojazni ni, da bi odpadne vode ali drugi odpadki ogrozili okolje. Vse je urejeno tako, da ne predstavlja nikakršne ekološke nevarnosti za okolje. To je pač terminal, ki sodi med najsoodobnejše v svetu.

Razkladanje loja z ladje »Spyros«

Terminal za olje v Luki Koper

Avstrija se vrača na Jadran

Vse kaže, da Avstrija ponovno odkriva ugodnosti prekomorskega prevoza preko severnojadranskih luk. Ta ugotovitev izhaja iz statističnih podatkov, ki so jih posredovali pristaniški upravitelji na tradicionalnih decembrskih srečanjih s predstavniki informacijskih sredstev. K temu novemu zanimanju Avstrije za »svoja« pristanišča so botrovali na eni strani skupna promocijska kampanja vseh štirih severnojadranskih luk, od Benetk do Trsta, Kopra in Reke ter na drugi strani ugodno zdravstveno stanje avstrijskega gospodarstva.

V tem okviru splošnega razvoja avstrijskega tranzita skozi severnojadranska pristanišča so prisotni odločujoči elementi, ki bodo v bližnji bodočnosti, brez dvoma, globoko zaorali v razvoju gospodarskih odnosov z Avstrijo. Iz posredovanih podatkov je razvidno,

da so avstrijski operaterji že prišli do nekaterih zaključkov pri uresničevanju zaželenega gospodarskega sodelovanja in uporabe severnojadranskih luk. Jasna je raznolikost izbir, ki so jih sprejeli avstrijski pristaniški operaterji.

Koper je v tem oziru postal zbran partner na področju razsutih tovorov, saj ti presegajo polovico celotnega prometa luke in avstrijski tranzit predstavlja 52% celotnega tranzita skozi Luko Koper.

V podobnem položaju se nahaja tudi reško pristanišče, poleg tranzita nafte, namenjene avstrijskemu in bavarskemu tržišču, še posebno ugodno razvil kontejnerski promet z Avstrijo. V okviru tega je treba zaobjeti pred kratkim najavljene naložbe družbe Voest Alpine v Koprno in denarnega zavoda Kreditanstalt v Trstu.

Z.V.

Obalno planinsko društvo Koper

Ta program je posredoval naš sodelavec Jože Balantič, zaposlen v OE Tovori lesa.

PROGRAM IZLETOV V LETU 1989

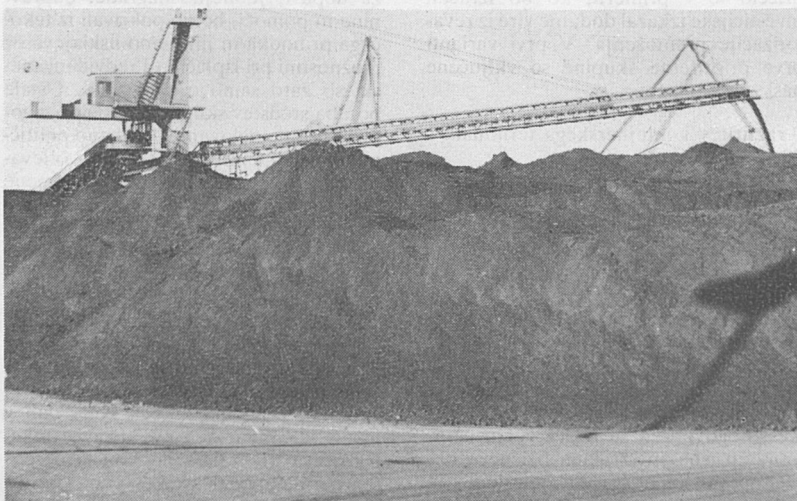
		Vodja	Prev. sred.
12. februar	PO ISTRI	Zubin A.	avto – peš
12. marec	15. zimski vzpon na SNEŽNIK	Kocjančič,	avtobus
		Bratož	
26. marec	14. zimski pohod na POREZEN	Bratož	avtobus
23. april	TRSTELJ – SKALNICA (SV! GORA)	Furlan	avtobus
14. maj	SVETA TROJICA	Pavlič,	vlak
		Bratož	
18. junij	STOL	Bratož	avtobus
30. junij – 4. julij	PTUJ IN HALOŠKA PLANINSKA POT	Šalamun	vlak
09. julij	KOŠUTA	Zubin N.	avtobus
23.–24. julij	TRIGLAV	Zubin A.	avtobus
29. jul. – 5. avg.	Planinski tabor v LOGARSKI DOLINI	Kocjančič	avto
16.–27. avgust	PIRENEJI, Španija	Gorišek	avtobus
17. september	KARNIJA	Kocjančič	avtobus
01. oktober	11. spominski pohod na SLAVNIK		
21.–22. oktober	LISCA	Kržič	vlak
05. november	IZLET V NEZNANO	Furlan	avtobus
17. december	11. zimski pohod na JAVORNIK	Lenarčič	avtobus

DRUGI TRADICIONALNI IZLETI

05. marec	POHOD PO VOJKOVIH POTEH (PD Podnanos)
05. marec	POMJAN (PD TOMOS)
09. april	PRAPROT – VELIKI REPEN (PD Tomos)
15. april	ŠTAMPETOV MOST (PD Tomos)
01. maj	SOCERB (PD Tomos)
21. maj	VREMŠČICA (OPD – MO)
22. julij	SNEŽNIK (PD Snežnik Ilirska Bistrica)
03. september	100 družin na NANOS (PD Postojna)
17. september	Spominski pohod na UČKO (PD Kamenjak Rijeka)

Premog za Avstrijo

Po dveh letih je v luko spet priplula ladja z večjo količino premoga, namenjena v Avstrijo za podjetje Woest Alpine. Ladja Trave Ore je iz Velike Britanije pripeljala kar 99.700 ton premoga, ki so ga razložili v predvidenem roku. Blago po železnici odpošiljajo v Avstrijo.

Skladiščenje premoga, namenjenega v Avstrijo, na našem terminalu

DOPISUJTE V LUŠKI GLASNIK

Rajko Bertok in Nedjan Kastelic

Luški glasnik je zanimiv

Na zadnji seji uredniškega odbora smo sklenili, da bomo v naslednjo številko Luškega glasnika uvrstili pogovore z našimi sodelavci, od katerih bomo poskušali izvedeti, kaj menijo o glasilu Luški glasnik, kakšni so njihovi predlogi, na kaj je usmerjena njihova kritika... Kmalu zatem smo na terminalu za žito srečali Rajka Bertoka in Nedjana Kastelica, ki sta po poklicu strojna tehnika. Za trenutek smo ju zmotili pri njunem delu in ju zaprosili za pogovor. Najprej smo jima zastavili vprašanje o vsebini Luškega glasnika, o tem, ali je zanju zanimiv, kaj najraje bereta in kakšni so njuni predlogi, da bi glasilo postalo še priljubljenejše med luškimi delavci.

»Za naju je glasilo zanimivo, vendar meniva, da bi bilo potrebno posvetiti več prostora samim luškim delavcem, pri čemer misliva na podrobnosti pri opravljanju našega zelo raznoliškega dela. Veliko je »političnih« zapisov, kot so poročila z raznih sestankov«, sta nam povedala Rajko in Nedjan, ki sta tretje leto zaposlena v luki.

Povejta nam, kaj vama je bilo všeč v zadnji, januarski številki? »Luški glasnik bereva redno. Za zadnjo številko lahko rečeva, da nama je bilo všeč vse, kar je bilo zapisano o luškem delavcu, ki ima tri sinove, trojčke, in prav tako reportaža o skladišču, v katerem razvrščajo pohištvo. Pa humor, karikature...«

Sta seznanjena z razpravo o spremembi pravilnika o osebnih dohodkih? »Poznava jo, saj smo o tem in drugih spremembah in dopolnitvah, ki se nanašajo na statut DO Luka Koper, samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev in pravilnik o dodeljevanju stanovanj in stanovanjskih posojil ter o prodaji stanovanj, že razpravljali na sestanku naše samoupravne skupine.

Sta zadovoljna z delom, ki ga opravljata v luki? »Seveda sva«, sta nam v en glas povedala Rajko in Nedjan.

To je bil kratek pogovor z dvema izmed naših mladih sodelavcev.

Z.V.

Reportaža nam je bila zelo všeč

V uredništvu Luškega glasnika se je oglasil naš sodelavec Kristelj Štumpf, skladiščnik I v skladišču 17 v OE Generalni tovari, ki smo ga obiskali, in reportažo o njem in njegovih delavcih objavili v prejšnji številki. Povedal nam je naslednje: »Reportaža nam je bila zelo všeč, s sodelavci smo bili zadovoljni. Izvod glasila, v katerem je bila objavljena reportaža, smo posredovali našim poslovnim partnerjem, ki so prav tako zadovoljni.«

Obisk našega sodelavca smo izkoristili še za naše vprašanje. Zanimalo nas je, kaj meni o Luškem glasniku kot celoti.

»Luški glasnik je naše glasilo, zato je potrebno k njegovemu sooblikovanju pritegniti nas, delavce. To obenem pomeni, da je glasilo odvisno od naše pripravljenosti za sodelovanje. Dober dokaz za to je januarška številka, ki je bila zelo v redu«, nam je odgovoril Kristelj Štumpf.

Kolektivu v Luki Koper

Delavcem in vodstvu DO Luke se v svojem imenu in sinovem imenu toplo zahvaljujemo za pomoč, ki sva jo prejela pred novim letom. Vsem želiva obilo osebne sreče in zdravlja, celotni DO pa veliko poslovnih uspehov.

S spoštovanjem

Tončka in Peter Trošč

Ali sindikat izstopa iz igre?

Miha Ravnikar, predsednik slovenskih sindikatov, je pred kratkim povedal dve misli, ki v javnosti precej odmevata. Dejal je, da sindikat ni politična organizacija in da bo izstopil iz SZDL. Predsednik slovenske sindikalne organizacije je po mnenjih, ki jih je z anketo zbiral Dnevnik, zadnji hip začel iskati neodvisnost sindikata in s tem možnostjo za njegov obstanek v družbi, ki se hitro spreminja.

Občani, ki jih je zajela anketa (med njimi ni skoraj nobenega delavca), izražajo dvom o zmožnosti sedanje sindikalne organizacije, da se s kadri, ki delajo v njej, resnično postavi na svoje noge. Menijo pa, da v razmerah uveljavljanja zakona o podjetjih in celotne gospodarske prenove, ki postavlja delavce v mezdni položaj, narašča pomen sindikata, seveda le kot organizacije, ki bo varovala socialni in gmotni položaj delavcev. Anketiranci se seveda najbolj sprašujejo, kako bo sindikat udeležan delavska hotenja.

Verjetno je pri sindikalnih aktivistih več nerazumevanja in pomislekov o tezi, da se bo sindikat prelevil iz politične v delavsko organizacijo, kot pa o izstopu iz SZDL kot frontne organizacije glede česar so prve korake naredili izolski sindikalci, ki so izstopili iz njenih koordinacij.

V razmerah uveljavljanja zakona o podjetjih bo uspeh, če bodo delavci iztržili vsaj toliko pravic, kot jih imajo kolegi v razvitih zahodnoevropskih državah. Sindikati v teh državah pa seveda niso nikoli bili politične organizacije, temveč organizacije, ki so omogočale gmotno in socialno varnost.

S tem, ko se sindikat po Ravnikovih besedah poslavlja od vloge politične organizacije, ki je bila samodejni, sestavni in podporni člen sistema odločanja oziroma opravljanja oblasti in ki mu je v bistvu jemala vajeti iz rok (bil je prešibak v odnosih s partijo, SZDL, vlado, direktorji), se v bistvu postavlja vprašanje o načinu njegovega dela in bojevanja. Glede na to, kar je zapisano v sindikalni listi in kakor dokazujejo dogodki ob nedavni stavki železničarjev, bi bil lahko način sindikalnega delovanja takšen.

Sindikat določa znesek najnižjega osebnega dohodka in predlaga način njegovega usklajevanja z rastjo življenjskih stroškov; določa primerno višino najnižjih in povprečne osebnih dohodkov ter sprejemljive razpone, na primer v šolstvu ali na železnici; se pogaja s poslovnimi delavci ali organi sisov za izplačilo najmanj takšnih osebnih dohodkov; zagroja s stavko, če njegove zahteve ne bodo upoštevane, kakršni sta železnica ali šolstvo, pride v poštev tudi opozorilna stavka; sindikat organizira stavko in vodi pogajanja za udejanjanje zahtev v korist delavcev.

Ob tem načinu, ki seveda pomeni, da je stavka (tudi splošna) najmočnejše orodje delavcev, ki se uporablja šele takrat, ko z zahtevami in pogajanja ne dosežejo svojega cilja, in ki predpostavlja, da vse to poteka v okviru sindikalne organizacije, seveda ostajajo nekatera organizacijska in kadrovska vprašanja, ki smo jih omenili že na začetku. Glede kadrov velja še enkrat pibiti, da mora imeti delavska organizacija svoje kadre, mora jih sama izobraziti, vzgajati in usposobiti za delavske voditelje. Pri tem ne mislimo samo na fizične oziroma proizvodne delavce, med katerimi je sindikat že od nekdaj najbolj trdno zasidran, temveč tudi na druge zaposlene, razen na direktorje, ki v sindikatu nimajo več kaj iskati, zlasti pa ne skupaj z delavci.

Glede organizacije pa bo treba sedanji sindikat verjetno temeljito zaobrniti. Glede zahteve in pogajanja bi naj vodili sindikati dejavnosti, to pa pomeni, da je treba sedanji ROS temeljito okrepite in usposobiti za takšen način sindikalnega dela. Precej manj dela pa bo za občinske svete in tudi sedanje osnovne organizacije, ki bi lahko znova postale podružnice svojih sindikatov. Sindikati dejavnosti pa bi seveda tvorili zvezo sindikatov oziroma sindikalno centralo. To je seveda le možen način razmišljanja o sindikalni prenovi oziroma reorganizaciji, ki je lahko vprašljiv toliko, kolikor se motimo pri oceni, da zakon o podjetjih odpravlja samoupravljanje oziroma oblast delavcev, ki izvira iz dela.

(Po Delavski enostnosti)

Upokojenci se zahvaljujejo

V začetku januarja sta v uredništvu Luškega glasnika prispeli dve pismi, ki sta nam jih poslala luška upokojenca Cirila Šturman iz Skofij in Zorko Mejak iz Kopra.

Cirila nam piše: Delovni organizaciji Luka Koper se najlepše zahvaljujem za denar, ki sem ga dobila ob Novem letu. Lepo pozdravljam vse in vam želim srečno in uspešno novo leto 1989. Tople pozdrave pošiljam mojim bivšim sodelavcem.

Zorko Mejak nam v svojem pismu piše: »Pišem vam s prošnjo, da bi v vašem glasilu objavili mojo zahvalo. Upokojenec Zorko Mejak se iskreno zahvaljuje vsem skupaj za letoletno čestitko in denarno nakazilo. V novem letu želim DO Luka Koper veliko uspehov. Vnaprej se zahvaljujem za objavo in vas vse tovariško pozdravljam.

Priznanje Branku Matiću

V prejšnji številki Luškega glasnika smo pisali o priznanju oziroma pohvali, ki jo je od komandanta teritorialne obrambe za Južno Primorsko prejela enota teritorialne obrambe Luke Koper. Pred kratkim smo izvedeli, da je ob tej priložnosti (ob Dnevu JLA) priznanje oziroma pohvalo prejel tudi naš sodelavec Branko

Matić, zaposlen v OE Tekoči tovari. Priznanje vsebuje tudi naslednjo obrazložitev: »Za izredne uspehe, dosežene pri izvrševanju nalog v urejanju in vzgoji, krepitevi moralnopolitične enotnosti in bojne pripravljenosti štabov in enot teritorialne obrambe.« Tovarišu Matiću iskreno čestitamo.

Bolečina v križu

Vsak dan trkajo na vrata v ambulanti pacienti z bolečino v križu. Čedalje več jih je. Zakaj? Sodobni način življenja ogroža ledveno hrbtenico s številnimi mikrotravmami. Del delavcev povprečno pet do šest ur na dan presedi na delovnem mestu, drugi stoje ponavljajo vedno iste gibe v prisilni drži, dvigujejo težka bremena, kakšno uro na dan presedijo v avtu, še eno do dve uri pred televizijo.

Bolečine v križu so ena od najdražjih boleznih sodobnega človeka, ker zahtevajo dolgo bolniško dobo pri ljudeh v najproduktivnejši življenjski dobi. Poglavitna medicinosociološka značilnost te bolezni pa je, da so poslabšanja pogosta.

Glavni vzrok za bolečino v križu so spremembe na medvretenčni ploščici ali disku. Nekateri trdijo, da kar v 90 odstotkih. Drugi pomemben vzrok so prirojene nepravilnosti na hrbtenici, ki tako hrbtenico naredijo manj vredno in ob preveliki in nepravilni obremenitvi povzročajo bolečine. Šolski zdravniki ugotavljajo vedno več slabih drž pri otrocih, ki pa bodo nekoč naši delavci, izpostavljeni sodobnim obremenitvam in s tem tudi težavam, če že prej ne bodo preventivno poskrbeli za svojo hrbtenico.

Drugi vzroki so za nepoznavalca manj pomembni, saj jih sam težko prepreči; to pa ne velja za prej naštete. Naloga zdravnika je, da ugotovi, ali gre za okvare diska ali za drugo bolezen, ki se prav tako kaže z bolečino v križu. Zanimiv je podatek, da so raziskovalci ugotavljali spremembe na disku pri 60 odstotkih moških in 44 odstotkih žensk, starejših od 35 let, torej že zelo zgodaj, v najlepših in najproduktivnejših letih.

Hrbtenica daje telesu glavno oporo ter omogoča pokončno držo in različne položaje telesa. Pri tem ji pomagajo mišice in vezi, ki so z vretenci povezane v nedeljivo celoto. Hrbtenica ima vratno in ledveno krivino. Zaradi pokončne drže je najbolj obremenjena v ledvenem predelu, kjer v pokončni drži več kot 60 odstotkov telesne teže pritiska na 4. in 5. ledveno vretenca. To je pri 70 kg težkem človeku 42 kg, pri 100 kg težkem pa kar 60 kg. Če tak človek dviguje še težko breme, si lahko predstavljate, kako je njegova hrbtenica obremenjena. Prva pomembna naloga pri preprečevanju bolečine v križu je ohranjanje normalne telesne teže.

Funkcionalna enota hrbtenice je gibalni segment, ki obsega vse tiste anatomske elemente, ki omogočajo gibanje med dvema vretencema. Ti so: dve sosednji vretenci, sklepi med vretencema, medvretenčna ploščica ali diskus, številne vezi ali ligamenti in pripadajoče mišičje. Ti elementi so med sabo povezani tako, da okvara enega dela gibalnega segmenta vpliva tudi na druge dele in tako posredno na gibanje in ukrivljenje celotne hrbtenice.

Ker z leti in pod obremenitvijo nastane največ sprememb na medvretenčni ploščici, si pogledimo njeno zgradbo in mehanizem za nastanek bolečine. Diskus ali medvretenčna ploščica je sestavljena iz vezivnega obroča in združastega pulpoznega jedra. Dve tretjini jedra tvori vodo, ki ni stisljiva, zato diskus deluje kot blažilec pritiskov in omogoča pravilno razdaljo med dvema vretencema. S staranjem se zmanjšuje količina vode, jedro postane bolj ranljivo in začne odpovedovati kot blažilec. Vezivni prstan je grajen iz čvrstih snopov vezivnega tkiva, povezuje med seboj telesa vretenc, omogoča njihovo gibljivo-

vost, preprečuje drsenje vretenc naprej in nazaj ter s tem stabilizira gibalni segment.

Zaradi staranja, številnih endogenih in eksogenih faktorjev ter mikrotravmatskih poškodb se manjša koncentracija kislih miokopolisaharidov. To povzroči, da zaradi različnih vzrokov ima jedro diska v leti vedno manj elastičnosti in velikosti jedra ter v razpokah fibroznega obroča. Z napredovanjem degenerativnih sprememb pride do zoženja medvretenčnega prostora in do približevanja teles vretenc.

Dostikrat ljudje v tej fazi še nimajo težav ali pa imajo težave že veliko prej, preden se sploh začnejo patološka dogajanja na sami medvretenčni ploščici. Bolečine in neugodje v ledvenem predelu imajo zelo zgodaj, ko še ni sprememb, tisti ljudje, ki imajo prirojene nepravilnosti, slabo držo in stalno napete mišice ob ledveni hrbtenici zaradi narave dela. Te bolečine lahko odpravimo s spremembo drže, aktivno telovadbo na delovnem mestu, telovadbo doma, masažo, plavanjem, občasno kakšno tableto proti bolečinam ter s čim bolj fiziološko urejenim delovnim mestom.

Na delovnem mestu moramo paziti na pravilno obremenitev hrbtenice in pazljivo dvigovati tovor

Ta bolečina v križu je prvi opozorilni znak, da se v človeku nekaj dogaja in resen poziv k preventivnemu preprečevalnemu obnašanju.

Tak človek bi moral že doma pred delom 10 do 15 minut telovaditi, da se dobro prekrvavi in tonizira mišice, ki bodo potem sposobne prenesti obremenitve na delovnem mestu.

Pogostokrat poslušam paciente, ki mi pravijo, da se dovolj razmigajo že pri delu in ne rabijo telovadbe doma. To pa sploh ni res! Na delovnem mestu so preveč obremenjene določene skupine mišic, druge mišice so neaktivne in to neravnotežje sproži bolezenski proces. Zato bi tudi aktivna telovadba med delom preprečila veliko bolečin in nejevolje.

Z napredovanjem degenerativnih sprememb na hrbtenici nastanejo močne bolečine v sredini križa, ki pa ne popustijo le s spremembo drže. To se zgodi

takrat, ko pulpozno jedro začne dražiti živčne končice v zunanjem sloju vezivnega prstana in vzdolžne vezi. Takrat govorimo o lumbagu.

V naslednji fazi pride do nestabilnosti gibalnega segmenta zaradi razpoke v vezivnem obroču. Da bi se preprečila prevelika gibljivost tega segmenta, se močno aktivira mišičje ob hrbtenici, ki je zaradi tega stalno napeto, to pa zopet povzroča bolečino in neravnotežje tudi v mirovanju. Govorimo o lumbosakralnem sindromu, ki je dolgotrajen in ponavljajoč. V najhujših primerih pride do hernije diska, kar pomeni, da pulpozno jedro prodre skozi počen vezivni prstan in pritiska na korene živcev, ki med vretenci izhajajo iz hrbtnege mozga. Takrat govorimo o lumboišialgiji za katero je značilna huda bolečina, ki se širi in križa v nogo do stopala. Pogosto jo spremljajo pekoč občutek, zbadanje in spremenjen občutek za toploto. Bolečina se veča pri pritisku na živec po njegovi dolžini. Izbočeni del polpoznega jedra lahko v določenih primerih s konzervativno terapijo (mirovanje, vlečenje ledvene hrbtenice, zdravlila) spravimo nazaj, če pa nam to ne uspe, moramo hernijo operativno zdraviti in na ta način odstaniti pritisk na živčni koren. Če pa izbočeni del jedra pritiska na hrbenjačo ima človek težave z uriniranjem, slabše čuti spodnji del telesa (izpad občutka v obliki jahalnih hlač); takrat je nujno poklicati zdravnika.

Kaj pa lahko mi sami storimo, da preprečimo tak razvoj bolezni?

V 80 odstotkih so vzrok temu slaba drža, prisilna drža in nepravilno dvigovanje bremen. Zaradi slabe drže pride do nepravilnega natega vezi, zravnjanja ledvene krivine, nepravilnih pritiskov na vretenca in medvretenčne ploščice ter slabše prekrvavitve napetih mišic. Dokler je diskus še zdrav, vse te nepravilnosti ublaži, kasneje pa sledi razvoj bolezenske slike, kot smo jo opisali. **Zato je stalno vzdrževanje kondicije v mišicah vzdolž hrbtenice kot tudi trebušnih mišic temeljno pri preprečevanju bolečega križa.** Naloga močnega mišičja hrbtenice je ohranitev krivin hrbtenice v najboljšem možnem stanju.

Kako preprečiti nove napade bolečin, če smo enkrat že zboleli?

Uporabljamo trdo ležišče (ne na deski, ampak na novem jogiju, trdem kavču), nižje zglavje, vsakdanjo medicinsko gimnastiko deset do petnajst minut, po možnosti plavanje dvakrat na teden, izogibanje dolgemu sedenju (izberi sedež, ki vzdržuje ledveno krivino ali pa si sam naredi zvitek iz gobe - 2r = 9-12 cm - in si ga podloži pod ledveno hrbtenico), previdnost pri dvigovanju in nošenju bremen (dviguj z zravnano hrbtenico in s skrčenimi koleno), obvarovanje križa pri potenju in delu na vetru, ortopedski vložki. Nošenje ortopedskih vložkov ima dolgoročen pomen, ker vzpostavi normalne statistične odnose in manjša mikrotravmatske gibe pri stoju in hoji na najmanjšo mero, sicer se zaradi slabe »amortizacije« pri hoji kot tudi patološke obremenitve ledvene hrbtenice spet povrnejo bolečine v križu. Lahko uporabljamo tudi volnene, bombažne in podobne pasove, ki varujejo križ pred naglimi ohladitvami ali spremembami temperature.

Naj za konec dodam še dve sliki, ki prikazujeta pravilno dvigovanje bremen in pravilno sedenje.

Na zgornji sliki je prikazano, kako naj bi človek dvigoval težja bremena. Breme naj čim bolj približa telesu, nato naj utrdi hrbtenico v določenem položaju in dviga breme s skrčenimi koleno. V Franciji imajo posebne šole, kjer se delavci učijo dvigovati težka bremena.

Ker danes človek tudi veliko sedi, naj spodnji sliki pokažeta, kako pomembno je pravilno sedenje, saj je pri prvem, nepravilnem sedenju hrbtenica obremenjena bolj kot pri pokončni stoji. (slika 5a in 5b)

Pri sedenju moramo ohraniti ledveno krivino. To je izredno pomembno pri naših solarjih, ki tričetrt dneva presedijo pri učenju. Športniki vedo, da se organizem s starostjo vedno težje trenira. Naj bo to opozorilo za starše in vzgojitelje, ki lahko veliko pripomorejo k pravilni drži našega otroka in preprečujejo kasnejši razvoj za človeka in okolico neprijetnih bolečin in invalidnosti.

Nove možnosti letovanja

Naša delovna organizacija je sklenila pogodbo s SGP Gorica o pravici do uporabe apartmajskih enot v Čezsoči pri Bovcu. Vas Čezsoča leži 2 km južno od Bovca na levem bregu Soče. Ima 350 prebivalcev, aktivni del prebivalstva se vozi na delo v Bovec, v popoldanskem času se pa ukvarjajo z dokaj dobro razvito kmetijsko dejavnostjo.

Na lokaciji sredi Čezsoče so zgrajene štiri tipične »BOVŠKE HIŠE«. Objekti so oddaljeni 100 m od urejenega smučišča v Čezsoči, 200 m od reke Soče, 2 km od A postaje kaninskih žičnic.

V vsaki hiši je po šest počitniških stanovanj:

- dve v pritličju (tem pripada tudi del zelenih površin)
- dve v nadstropju z balkonom ter
- dve v mansardi.

Objekti so zgrajeni klasično. Za njihovo gradnjo se je uporabilo predvsem materiale: opeka, beton, les. Toplotno, zvočno in instalacijsko so objekti zgrajeni tako, da bo vsako počitniško stanovanje maksimalno samostojno.

Od danes naprej lahko torej luški delavci, ki so jim pri srcu planinarjenje in hoja ter vse tiste čarobne ugodnosti, ki jih podarja narava v tem lepem delu Slovenije, koristijo obstoječe počitniške kapacitete.

J.N.

Zakaj smo bili potapljači v Pulju

O zadnjem srečanju športnikov jugoslovanskih luk je bilo napisanega že dosti, zato povejmo le, da smo pot v Pulj izkoristili tudi kot potapljači.

Puljski akvatorij, tisti del, ki je dovoljen za podvodne aktivnosti, je namreč zelo zanimiv. Na tako majhnem področju lahko obišeš toliko različnih stvari, da se ne bi čudili, če bodo nekoč vse skupaj proglasili za podvodni narodni park.

Tu so čisto prave »kornatske stene«, ki se spuščajo v globino do 45 metrov, porasle z drobnimi rumenimi parazoa-ntosi, naravni tuneli, tako veliki v primeru, da bi lahko šel z avtomobilom skozi, tu je tudi v navpično steno zaboden jarbol potopljen ladje, ves ovesen z ostanki zapuščenih mrež, pravo grozljivo srečanje v večnem somraku globine. Omeniti moramo še veliki kamniti previs, v katerem je pod vodo ujet zrak in lahko mirno dihaš tudi brez pomoči aparata, »dimnik«, navpična luknja v steni, ki ima vhod na 12 metrih globine, izhod pa na treh metrih, in »vodnjak«, kjer prideš pod vodo lahko na površje »sredi otoka« (si predstavljate poleti kopalce, ki si v njem nič hudega sluteč namakajo noge?).

Torej, zaradi vsega tega nas v Pulj stalno vleče. Tam smo bili že mnogokrat in še bomo šli.

Tokrat pa smo šli v Pulj s prav določnim ciljem. Z Borisom sva se odločila, da končno raziščeva »ozki tunel« do konca in ugotoviva kam pelje. Kaj je to ozki tunel?

Se spomnite predora, skozi katerega bi se lahko peljali celo z avtom? No, v tem velikem naravnem predoru pod vodo, ki te popelje za kakih 20 metrov vzdolž obale otočka, smo že pred leti odkrili v steni odprtino, čisto pravo, črno, ozko polokroglo v steni, široko meter do meter in pol in visoko okoli trideset metrov. In lahko smo tipali v mračno notranjost rova, kolikor smo hoteli, konca nismo otipali.

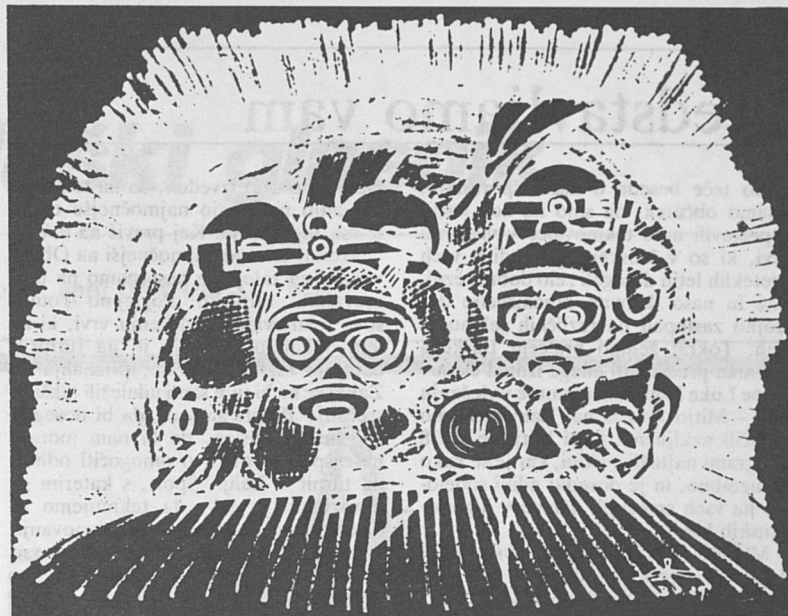
Ob vsakem potapljaškem izletu v Pulj smo seveda obiskali tudi »našo« luknjo. Šlo je približno takole: prvi potapljač, trenutno imenovan »najpogumnejši«, je držal v roki svetilko, za njim pa so se v ozki tunel nagnetli vsi prisotni in gomazeli, plavalci ter se vlekli po dnu rova za njim, čeprav se zaradi muljaste megle, ki se je sproti dvigala, ni prav nič videlo. Ko se je prvi ustavil, je sledilo obračanje v nekem splošnem brancju, prerivanju in zapletanju med seboj, samo da si prišel spet na svetlo. Vsakokrat je bil »najpogumnejši« nekdo drugi, vendar smo se vsi ustavljali pred zožitvijo rova. Skoznjjo z jeklenkami na hrbtu nisi mogli dalje, le videl si lahko v soju potapljaške svetilke večji prostor, ki se nadaljuje. Da pa bi kdo snel jeklenko in jo pred seboj potisnil skozi zožitev, ni bilo niti za pomisliti. Kako se boš vrnil nazaj, ko si s plavutkami dvignil tako meglo, da je izgledalo, kot bi se potapljaj v kakavu. Že brez tega je bil povratek nazaj pravi podvig. Najprej se obračaš v ozkem rovu (in pri tem razmišljaš, ali sem se obrnil v pravo smer, kaj če plavam v tem kakavu naprej namesto nazaj?), pri tem ti okoli ušes brbotajo mehurji izdihanega zraka, z rokami pa tipaš ob nevidni steni in buljiš v temo, dokler se pred teboj ne zasveti modro rumena lučka – izhod iz rova.

In tako smo torej »trpeli« do letošnjega poletja. Na povratku s poletnega tabora smo spet mimogrede skočili v naš tunel. In glej ga zlomka! Tista neprehodna ožina je bila spodkopana. Polkrožna zožitev kamnitega stropa je seveda bila še tam, vendar je bila v muljastem dnu zdaj vdolbina, dovolj globoka, da se je bilo mogoče zveči skozi, v večji prostor za ožino. Kaj sedaj? Pred vodom v rov kratek pomenek z rokami (smo pač pod vodo). Gremo noter! Eden zgrabi za svetilko, drugi mu sledi tesno za njim. Na vhodu pustimo tretjega kot oficirja za zvezo ali za morebitno pomoč. Do ožine je šlo rutinsko. Pot smo poznali že na pamet. Pri ožini gre naprej skozi svetilka, nato iztegnjena roka, ki jo drži sklonjena glava. Jeklenka na hrbtu zaropota ob kamniti strop, telo potapljača zakrije celo zožitev tako, da se na skalah ne razloči več svetlobe. Ležim na dnu in čakam. Čakam, da se prvi prebije skozi in mi posveti nazaj. Še vedno čakam. Potipam. Tam ni nikogar več. Potipam naprej. Z roko obkrožim ožino v tunelu, dlan tipa v prazno, naprej ni več stika s steno. Tema. Kaj za vraga je zdaj? Ko je šel noter, je imel luč. Ko je lezel skozi ožino, jo je sicer zakril, vendar bi se zdaj moralo spet videti vsaj svetlikanje. Nič. Zaustavim dihanje, da bi lažje slišal brbotanje zračnih mehurčkov, ki nastanejo pri izdihu. Ničesar podobnega ne slišim, samo šumenje lastne krvi, ki mi odzvanja v ušesih. »Dovolj mi je čakanja, raje grem ven, k vhodu, kjer je vsaj svetloba«, si rečem in se odpravim ven. Pred vodom plava sem in tja tretji, »dežurni trpeč« potapljač. Spravim ga na površje in vprašam: »Je mogoče že prišel ven?«

Kje pa. Logično, da ga ni. On je noter in tava po podvodnem labirintu. Mogoče se je celo kje zataknil in zdaj ne more ne naprej ne nazaj, kot se mi je zgodilo v neki ozki špranji na Cresu. Tam je bilo vsaj dovolj prostora (in svetlobe!), da sem si pod vodo lahko snel jeklenko in si sam pomagal ... Nič, ponj grem, čeprav nimam svetilke. Zopet potop. Črna luknja zre vame. Odtipam noter, z levo roko stalno na steni rova. Vraga, kako je vse črno. Ko otipam dovolj globoko, se umirim. Medtem ko poskušam ujeti ropotanje jeklenke ob kamen ali izdihane mehurje, se postavim prečno. Roke se držijo ene stene, noge druge. Zaprl sem rov, da se bo vsaj zaletel vame, ko bo hitel ven na zrak.

Priščukujem in čakam. Možgani vsakih nekaj sekund preverijo, če se leva roka še dotika stene. »Glej, da ne izgubiš stika in tako nevede zamenjaš pravo smer. Ko greš nazaj, se moraš obrniti, zamenjati roki in z desno tipati v temo.« In tako celo večnost. »Koliko je ura? Meni že zmanjkuje zraka, vendar imam še rezervo. On bi moral imeti v dvojni jeklenki zraku še za pol ure do rezerve. Dovolj je šale. »Hitro nazaj na ladjo po sveže jeklenke, rešilno vrvo za popkovi-no, rezervni respirator in drugo svetilko, čeprav se lahko uniči, ker pušča vodo ...« Vse to mi roji po glavi, ko se drsam na steni po poti ven.

Končno je pred menoj svetloba, izhod iz rova. In tam, pred vodom lebdi sredi vode, z rokami razširjenimi, kot pri Kristusu, izgubljeni kolega. Z izgubljenimi očmi za masko gleda v luknjo in vame, spušča oblake zraku in sploh diha

kot konj. Sam sem bil pa najbrž njegova zrcalna podoba. Kaj počne tu, če bi moral biti nekje noter? Kako je prišel mimo mene? Zakaj zdaj on tako »panično« čaka name, če pa je bil pogrešani on?

Snidenje je bilo seveda trenutku primerno. Od vsega izdihanega zraka se je voda kar penila in v trenutku smo bili vsi trije, z »dežurnim trpečim« vred, na površju in na barki. Pojasnjevanju ni bilo ne konca ne kraja. Zdravice so padle druga za drugo. Vse smo po trikrat premleli. Kako je medtem prišel ven, zvelel »dežurnega trpečega« na površje in ga spraševal zame, in ko je slišal, da sem bil še pred nekaj trenutki zunaj in sem ga šel iskat v rov, mu ni bilo nič več jasno. Saj bi se vendar morala srečati in še in še ...

Le eno nama ni bilo jasno: »Kje sva se zgrešila?«

Na poti domov sem Borisu nekje pri Brionih ponudil Vecchio. »Zdaj bi ti tam spodaj že zmanjkovalo zraku.«

In tisti hip je padla odločitev. Nikoli več! Ne jaz, ne ti, ne nihče drug se ne bo več ukvarjal s podvodno speleogijo na tako neumen način. Od sedaj naprej bomo vsakokrat dobro opremljeni. Z vrvo, zadostnim številom svetilk in rezervno opremo, predvsem pa z dogovorom pred potopom, kaj in kako bomo raziskovali.

In tako smo se med športnimi igrami v Pulju vrnili v naš tunel, kar pa je že čisto druga zgodba.

B.V.

Visoko priznanje športnemu društvu DO Luka Koper

Na slovesni razglasitvi (12.1.1989) najuspešnejših koprskih športnikov v letu 1988 so bila podeljena tudi posebna priznanja Zveze telesnokulturnih organizacij občine Koper posameznikom, klubom in društvom za dosežene uspehe na področju telesne kulture. Med dobitniki je bilo tudi naše športno društvo, ki je prejelo priznanje za izredne zasluge za rekreativno dejavnost v letu 1988.

Priznanje je sprejel predsednik Športnega društva Boris Legac.

Čestitamo!

Priznanje, ki ga je prejelo športno društvo Luke Koper

Predstavljamo vam

Ko teče beseda o naših športnikih, imamo občutek, da smo na nek način zapostavili naše tekmovalce v vlečenju vrvi, ki so v lanskem, pa tudi v vseh preteklih letih dosegali zelo dobre rezultate in našo delovno organizacijo dostojno zastopali na različnih tekmovanjih. Tokrat želimo bralcem Luškega glasnika predstaviti enega izmed članov ekipe Luke Koper, ki tekmuje v vlečenju vrvi – Mitjo Hrovatina. Zanj se nismo odločili naključno, kajti Mitja je s 138 kilogrami najtežji v ekipi, kar je še kako pomembno, in je dosedaj edini sodeloval na vseh srečanjih delavcev jugoslovanskih luk.

Med vrvaši, ki tekmujejo na srečanjih delavcev jugoslovanskih luk, ste prvi.

Mitja Hrovatin

Neuradno smo izvedeli, da na tem tekmovanju nastopajo najmočnejše ekipe iz vse Jugoslavije. Kaj praviš na to?

Trdim, da smo najmočnejši na Obali, vendar na žalost ne nastopamo na tekmovanjih, turnirjih. Poglejmo Tomosove tekmovalce v vlečenju vrvi, ki že leta odhajajo v Italijo in na turnirju osvajajo različne pokale, priznanja ... Zakaj se ne bi tudi sami udeležili takšnih srečanj? Prepričan sem, da bi dosegali uspehe ... Mislim, da bi nam moralo naše športno društvo omogočiti odhod na turnir v Italijo. Šport, s katerim se ukvarjamo je tak, da tekmujejo le enkrat letno, medtem ko se tekmovanja v drugih disciplinah odvijajo skozi vse leto.

Je vlečenje vrvi lahek šport? Še zdaleč ne, to je zelo zahteven šport. Pri vlečenju vrvi vlagamo velik napor, kar lahko opazijo tudi gledalci. Na srečo dosedaj ni imel nihče med nami zdravstvenih težav, kar pomeni, da smo dobro pripravljeni.

Si na tekmovanjih vselej zadnji? Če je človek zadnji, to še ne pomeni, da je najslabši, se šali Mitja.

Pri vlečenju vrvi sta ključni prvo in zadnje mesto. Sam dajem kot zadnji, ki se »obesi« na vrvi, ritem ekipi in ravnam moštvo, da ekipa ne bi vijugala.

So tekmovalci v vlečenju vrvi Luke Koper vedno prvi?

Imamo svojo taktiko, ki jo dobro poznamo in ki nas doslej ob naši moči še ni izdala. Lahko bi rekli, da smo izbrali najboljšo taktiko pri vlečenju vrvi. Ko bomo doživeli prvi poraz, bomo taktiko spremenili.

To je bil kratek pogovor z Mitjo, v katerem smo izvedeli nekaj več o vlečenju vrvi in seveda o našem sogovorniku.

Nogometaši Luke koper in pripadniki JLA so odigrali nočno tekmo na igrišču Doma luških delavcev v Olmu.

Nogometno srečanje

Nogometaši Luke Koper in vojaki, ki sodelujejo pri izgradnji vodovoda in začasno prebivajo v Domu luških delavcev v Ankaranu, so pred kratkim odigrali nogometno tekmo, v kateri so zmago odnesli pripadniki JLA. Rezultat srečanja je bil 4:2.

Vodja luške nogometne ekipe Sreten Stanković nam je povedal, da se bodo nogometaši obeh ekip spet pomerili že v letošnjem maju.

Bajka o delavcu in zlati ribici

Nekoč je pripadnik delavskega razreda ali samoupravljalec, kot so ga nekdanje imenovali licemerneži (danes ga tako imenujejo samo še ironično), ujel zlato ribico. Kdo ve, zakaj je naš pripadnik delavskega razreda sploh lovil, ampak verjetno tega ni počel zaradi hobija. Pripadniku delavskega razreda, kot ga skrajšano imenujemo, je danes razkošje liviti iz hobija. Zdi se, da je tista definicija pripadnika delavskega razreda, po kateri je on: delavec – proletarec tisti, ki nima ničesar, v današnjem času najtočnejša.

In ko je tako ujel zlato ribico, ni našemu delavcu preostalo nič drugega, kot da se je razveselil, čeprav je že zdavnaj nehal verjeti v bajke in še manj v zlate ribice.

Kot že v znani bajki je zlata ribica začela prositi delavca, da jo spusti.

–Spusti me in izpolnila ti bom tri želje. Naredila te bom bogatega, srečnega... Le povej mi, česa si želiš.

Ko je delavec to slišal, je malo manjkalo, da se ni zasmejal.

–Kaj se še vedno obnašaš kot v pravljici? Ali misliš, da sem tako neumen, da bi ti verjel? Misliš, da ne vem, da v tej pravljici tisti, ki te ujame, vedno ostane brez vsega? Dosti mi je takih pravljic. Ampak, tako lepa si, da bi te najraje dal v svoj akvarij. Mogoče bi te celo lahko prodal, saj bi te prav gotovo kdo dobro plačal.

–Ampak jaz sem kraljica, vsemogočna, in izpolnim ti lahko vsako tvojo željo, samo spusti me – ga je prosila zlata ribica.

–Ne verjamem ti, zlata ribica, že davno ne verjamem več niti svojim željam niti kakršnimkoli obljubam; to, da si ti mogočna pa samo še poslabšuje celo stvar. Dosti mi je takih mogočnejšev, ki obljublajo vse mogoče, potem pa se delajo norca iz mene. Že zdavnaj jih imam na vrhu glave.

–Pa če ti povem, da sem vsemogočna! Lahko naredim, da ti bodo morali služiti vsi ti mogočnejši in delati točno to, kar boš ti zahteval.

Delavec je nejeverno pogledal.

–Imaš zares takšno moč?

–Seveda, to ti lahko uresničim, samo če me boš spustil.

Temu se naš pripadnik delavskega razreda ni mogel upreti. Že dolgo je sanjal o tem, da bi njegove ukaze izvrševali tisti, ki so njemu ukazovali celo življenje in da bi on obljubljal stvari, ki jih ne bo mogel izpolniti ter bi živel od njihovega dela, kot oni živijo od njegovega.

To je bila prevelika skušnjava za našega junaka in zlato ribico je izpustil v vodo. Takoj ko pa je zlata ribica zaplavala, se je glasno zasmejala in rekla:

–Nisem vedela, da si tako naiven, da še vedno verjameš v bajko o zlati ribici. Zato tudi ni čudno, da te imajo še vedno za norca.

Zatem se je izgubila v rečnih globinah. Našemu delavcu pa ni preostalo drugega, kot da se sprijazni s tem, da so ga še enkrat imeli za norca. Veliko težje pa mu je bilo, ker je vedel, da to ni bilo niti prvič niti zadnjič v njegovem življenju.

Humor – Humor – Humor

Tovarišica pripelje štipendista v demagas.

V pisarni ni nikogar, zato se oba gosta obrneta na tovariša v sosednji pisarni.

»Oprostite, kje so šefi?« vprašata.

»Če jih ni v pisarni,« se glasi odgovor, »so šli pa v celice na dozorevanje.«

(LUŠKI GLASNIK, leto 1964)

Tovariš Badovinac je na predavanju v luki ponazoril vprašanje vzdrževanja ladij z naslednjim:

Dva mornarja sta se spraševala, čemu je ladja ženskega spola. Eden od njih pogrunta takole: »Ladja je ženskega spola zato, ker je vzdrževanje drago.«

(LUŠKI GLASNIK, leto 1964)

NARVAEZ

Ko je valencijski vojvoda Ramon Narvaez umiral, ga je spovednik vprašal:

– Maršal, ali odpuščate v tej uri vsem svojim sovražnikom?

Umirajoči je slabotno odgovoril:

– Jaz nimam nobenih sovražnikov.

Ko je videl, da ga duhovnik nejeverno gleda, je nadaljeval:

– Nimam sovražnikov, ker sem jih dal vse postreliti.

WINSTON

Ko je angleški državnik Winston Churchill govoril o Agathi Christie, je dejal:

– To je ženska, ki ji je po Kukreciji Borgia zločin največ prinesel.

STOLETNIK

Spoštovani stoletnik, čemu se imate pravzaprav zahvaliti, da ste dočakali to častljivo starost?

– Tega vam žal ne morem povedati, ker se še dogovarjam s tovarno likerjev, pivovarno, tobakno tovarno in vinsko kletjo.

CHURCHILL

Churchill bi moral nekega večera govoriti po radiu. Mudilo se mu je, zato je poklical taksi. Šofer, ki ga v temi ni spoznal, je rekel, da ne utegne.

– Zakaj pa ne, ga je vprašal politik. – Zato, ker bo sedaj govoril po radiu sam Churchill, pa bi rad poslušal.

Churchill je bil seveda zelo zadovoljen s šoferjevo izjavo. Seže v žep in mu da cel funt napitnine. Šofer denar spravi in se nato odreže:

– Naj vrag vzame Churchilla!! Vstopite gospod, peljal vas bom!

Luški glasnik

Glasilo delovne organizacije »Luke Koper«.

Izdajatelj: Delavski svet delovne organizacije – Družbeni organ: Odbor za informiranje.

Uredniški odbor: Karolina Eler, Danica Baruca, Marija Škorja, Ostoja Starčević, Halib Sečić, Branko Križman in Stevo Maksič.

Urednik Zoran Vlajčić.

Po mnenju sekretariata za informacije SRS je glasilo oproščeno temeljnega davka na promet proizvoda – Glasilo izhaja mesečno v nakladi 1700 izvodov.

Naslov uredništva: »Luški glasnik«, luško podjetje »Luka Koper«, 66001 Koper, p.p. 87. Tel 066/34-141 int. 318. Stavek in montaža: Primorske novice, Koper.

Tisk: Tiskarna VEK – Koper 1989.